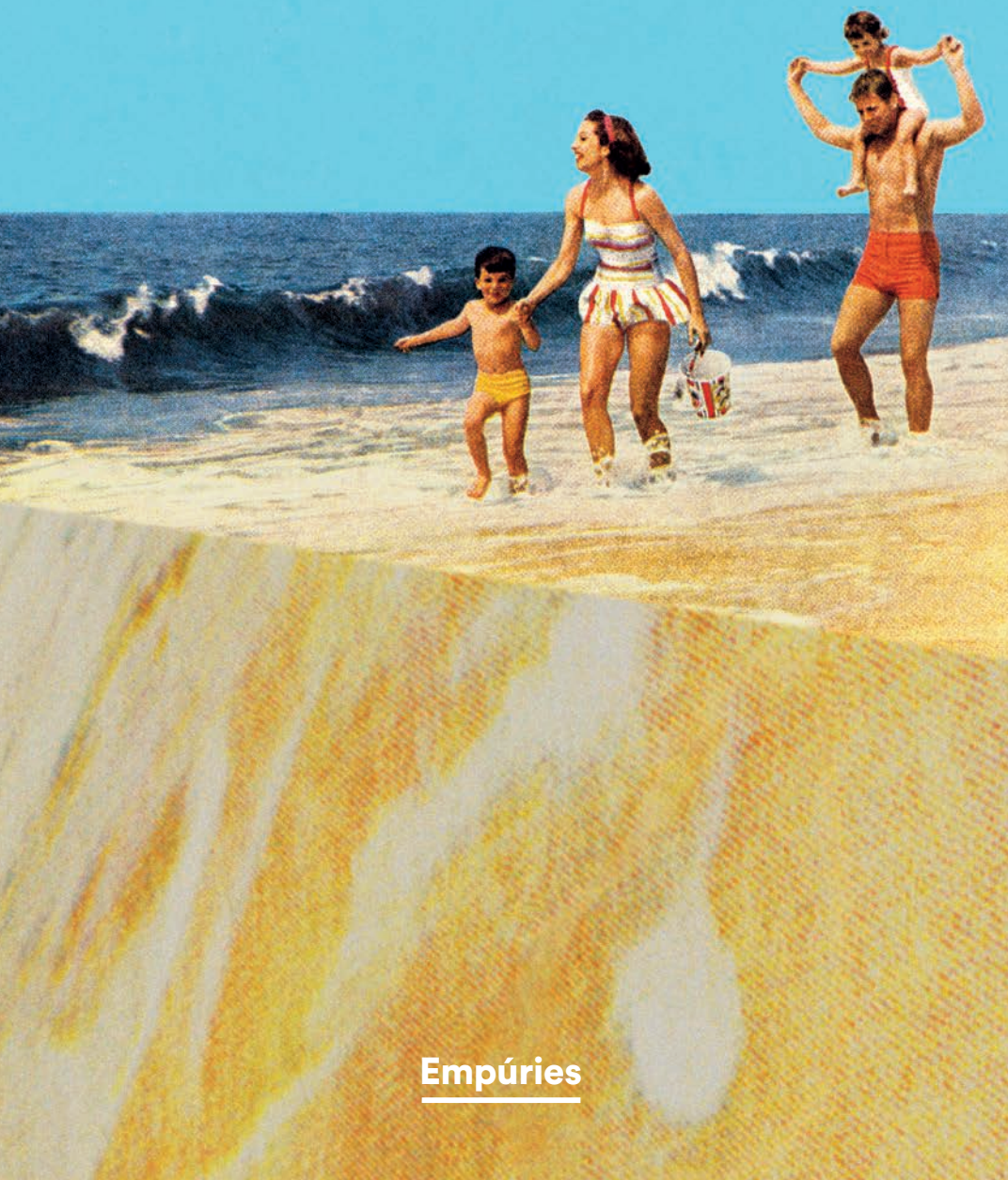

MAR BOSCH OLIVERAS

Lliçons d'abisme

Empúries

Mar Bosch Oliveras

Lliçons d'abisme

Editorial Empúries
Barcelona

Primera edició: novembre del 2025

© Mar Bosch Oliveras, 2025

L'edició d'aquest llibre s'ha negociat a través de The Foreign Office Agència Literària, S.L.

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.

Editorial Empúries

Diagonal, 662-664 — 08034 Barcelona

info@grup62.com

www.editorialempuries.cat

Aquest projecte ha rebut una beca per a la creació literària per autors consolidats de la Institució de les Lletres Catalanes

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

«Cavalls per a Troia» va ser escrit en el marc del projecte artístic i d'investigació *quasi veu*, impulsat pel Departament de Cultura de la Generalitat i la Xarxa de Centres d'Arts Visuals de Catalunya, i en resposta a la invitació d'Alexandra Laudo, membre integrant de l'equip del projecte i comissària de l'*Episodi 6*.

Fotocomposició: Grup62

DIPÒSIT LEGAL: B. 18.217-2025

ISBN: 979-13-87736-17-0

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.

En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.

A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web

www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

TAULA

Única nota de l'autora	13
Segona única nota de l'autora	15
Tap a l'impossible (on s'aprèn a mesurar les esperances)	21
Les galtes d'un hámster anomenat Calaix (on veiem diverses maneres de produir il·lusions)	26
El negre fons de tot (on es navega contra l'opinió del món)	35
Glòria, Victòria! (on els mateixos somnis no són bons per a tothom)	39
El dos (on veiem la importància de tancar bé les portes del darrere)	48
Eixams de mons (on una dèria acaba estampada contra una paret)	53

Clavells i flames (on un pintor vol ser tan precís que els detalls se l'empassen)	65
Feines alimentàries (on es treballa també diumenge, que tot s'ho menja)	73
Opus Dei (on valorem la importància de l'obra)	74
De porc i d'escriptor (on veureu que les frases fetes no sempre són veritat)	75
Jo i la meva circumstància (a banda del que fas) (on cavalcareu un pensament)	78
El pessimisme (on cantareu amb Mary Poppins)	81
Superpoblació (on entendreu que totes les masses piquen)	83
Un lloc per a cada cosa (on veureu el concepte de propietat privada)	88
Els tres cubells (on aprendreu a taxonomitzar cap a casa)	91
Una sirena varada (on aprendreu a distingir les portes obertes de les tancades)	94

Cavalls per a Troia (on constatareu que, de desagraïts, l'infern n'és ple)	140
La llàntia i la Tendresa (on sabreu què fan les coses quan no les necessiteu)	153
Truja, barret, pipa (on aprendreu a fixar-vos-hi molt)	155
Bastards d'una ment ociosa (on obrir els ulls no sempre és bona cosa)	162
Tens l'home que somiaves (on veureu la relació entre el desig i la gravetat)	174
La mal plantada (on voldreu abraçar arbres)	179
Dir-ho i no (on veureu que la vida és bella)	185
La reina de res (on el títol ja t'ho diu tot)	188
Autoficció (on aquesta història s'acaba)	194

TAP A L'IMPOSSIBLE

A l'àvia Maria

Fites que passaran a la història d'una família de Girona: aquella del tiet Tonet de quan va construir una barca bastant extraordinària dins una habitació força normal.² Va comprar les peces per fascicles al quiosc de la plaça Catalunya, i la Loreto, la quiosquera que felicitava sempre els clients incauts, li deia molt bé, Tonet, molt bé, seran cent pessetes. I així cada diumenge. La cosa va començar com una broma, una aposta entre germans. Si jo faig això, tu no tens cubicles³ de fer allò altre. Un, el germà petit, va apostar que aconseguiria, un a un, tots els didals de la col·lecció «Història de la Prevenció dels Riscos Laborals dels Dits de les Cosidores».⁴ En Tonet, el gran, construiria una

2. Consell de franc: no ho feu mai.

3. Molt estimat autor meu: en una marrada hauries pogut escriure que en aquella casa dels collons en deien cubicles perquè avorrien els mots formals (testicles, quin pal!), i, alhora, eren massa fins per dir pebrots o ous. Precisa i venceràs. Ara bé: compte amb les marrades, has de saber quan parar.

4. Hauria estat bé explicar que aquest germà sempre tenia present la seva mare, cosidora de dit dur, i que pensava regalar-li per Nadal un maletí ple de didals. La faria tan feliç, l'estimaria tant, que

barca per fascicles. Quin dels germans seria capaç de finalitzar la col·lecció? Quin dels dos, en canvi, perdria l'interès pel forat de la butxaca, acabant al fons del folre de l'abric amb la resta d'il·lusions?

En Tonet, a diferència del seu germà petit, ja veia el final de la col·lecció, un final concret: una barca, aquella barca, la seva barca navegant pel riu. Tenia l'Onyar tan a prop, tenia tan a prop aquella pixarada de riu amb més peixos que pas aigua! Somiava que un dia baixaria ple, ple de fer por, i que ell seria l'únic gironí amb barca de la història. I quan la ciutat, tan cofoia de tot, però sobretot de dir-se tres vegades immortal, morís a la quarta sota el setge de l'aigua, ell tindria la seva barca. Hi pujaria una dona. I una mica de menjar: quan les aigües s'escampessin, junts repoblarien la comarca. De fills, d'arròs, de tot el que poguessin escampar-hi. Però calia una barca, la barca preciosa de nom Peregrina o Tintorera o Falciota o Ballestera, això ja ho decidiria. Ocell o peix. El cas era que fos el nom d'algú que no parés mai,

potser adquiriria l'estatus de germà mitjà altre cop. *In medias res*. Li hauria agradat mantenir la fratria, ser tres germans sempre, com havia estat durant uns mesos. Fins que la Mariona..., la petita, tan bonica i estripadissa com l'ala d'una papalloneta, es va morir de bocaterrosa al bressol una nit de desembre. Posa hivern a la tristesa i serà tristesa doble! A fora neva, una nena vestida amb parracs ven llumins, i a dins un nadó mor panxa avall. Des d'aleshores que tots els d'aquella casa dormien panxa amunt per imperatiu moral, i que cap dels altres dos germans farien mai les coses prou bé per omplir el buit tan gran que aquella nena —de la mida d'una llebre— havia deixat a la mare i, de passada, havia trastocat l'ordre relacional entre germans. Morta la nena, ell tornava a ser el petit, i als petits no els fa cas ningú fins que es moren: llavors correm-hi tots.

com un tauró que, si no neda tota l'estona, s'enfonsa. Com l'ocell que no pot deixar de volar.⁵ Que si no vola, cau.

Així que cada diumenge anava al quiosc de la Loreto i adquiria una peça de la barca, la portava discretament a l'entrada de casa, una habitació que comunicava amb un pati ample, de bon maniobrar, el pati d'un dels edificis sense fonaments dels que s'apinyen per mantenir-se drets i, de passada, donar la cara consistent a la rambla.

—Molt bé, Tonet, molt bé: seran cent pessetes.

Quan la va tenir acabada, va convidar tota la família i també els veïns que havien estat testimonis de la construcció tenaç, dels matins de diumenge i dels vespres d'entre setmana. Van fer un dinar de clova al voltant de l'objecte. Al germà petit, encara li faltaven uns deu didals per acabar la seva col·lecció; el pressupost havia estat un obstacle im-

5. Una dada curiosa: Els taurons no tenen bufeta natatòria, l'òrgan que s'omple d'aire per estabilitzar la línia de flotabilitat. Com que tenen aquesta mancança, no poden deixar de nedar perquè s'enfonsarien, això no s'ho ha inventat. Neden en somnis. Neden fins i tot quan dormen. El mateix passa als falciots i als ballesters al cel perquè s'han especialitzat tant a volar que se'ls han atrofiat les potes i no paren d'aletejar i de planar mai. Ni per menjar. Ni per dormir. Ni per reproduir-se. Només paren quan ponen dalt d'un edifici, la cosa més semblant a un penya-segat a la ciutat. Que dius: per què no busquen un arbre per estar-s'hi com tots els ocells? Doncs perquè no tenen les manetes prou grosses per agafar-se a les branques. Passa que quan cauen a terra no poden tornar a volar perquè les ales són massa grans, i les potes, massa petites. Hi ha gent que es pensa que estan ferits, i no. Simplement llençant-los enlaire tornen a volar. Com quan una tortuga queda de cap per amunt i simplement l'has de girar (però no llençar-la enlaire, eh?). Les tortugues no volen, encara que ho vulguis. I els falciots, com alguns de nosaltres, no poden deixar de volar.

portant, perquè, ja se sap, els germans petits solen tenir també la bossa petita. Això i que les malvades editorials que venen col·leccions engreixen els preus a mesura que el client va avançant en la proesa absurda de col·leccionar qualsevol cosa digna de replicar-se capritxosament fins a l'infinit. La barca, però, sí que s'havia acabat. L'havia pintat i tot. Havia impermeabilitzat degudament el cos i les juntes, havia anunciat un bateig al port de Palamós, d'on sortiria per tirar la canya amb la seva doneta, la Lúcia de can Batallé, que més endavant es convertiria en la soferta mare dels seus fills, coneguts al barri amb el sobrenom de la pedregada.

Durant el procés de construcció de la barca, ella s'havia enamorat de la seva tenacitat, dels seus ulls de la mida d'un trau de jaqueta, tan fixats en el noble objectiu d'un somni. Li va semblar un idealista, li va semblar un optimista metafísic, tot i que no amb aquestes paraules. De fet, li va dir que s'assemblava molt a un castor que somia i va intuir que seria una bona idea compartir la vida amb un exemplar d'aquests. S'hi va afegir algun diumenge, i en lloc d'anar a festejar, de passar els dies passejant com boits⁶ per la Rambla o el passeig arqueològic, com feien totes les parelles, ella li passava l'instrumental. I així va aprendre el nom i la feina del ribot, del mall i la polidora. Deixar la fusta fina i que les peces encaixessin era un treball en equip que bé es podria comparar al plaer que haurien pogut sentir deixant-se anar per acoblar-se, com qualsevol altra parella, en-

6. Com boits: Expressió dialectal equivalent a «com bojos». L'autor la fa servir, tot i la seva escassa difusió, com a acte de resistència afectiva i lingüística. Traduir-se constantment al català estàndard també és una manera de desaparèixer.

tre l'ombreig espurnejat de llum dels boscos de Palau. Però us diré una escena més i us ho diré tot: un dia, a la Llúcia se li va clavar una estella al dit i en Tonet li va treure xuclant-li l'anular amb la boca. Aquella sang dins seu, aquell gust ferruginós sorgit de l'agulla d'un tall de fusta, els va fer més que amants, els va fer germans de barca. I la boca guaridora d'en Tonet, l'encaix del dit amb el tou circular d'aquells llavis, van ser l'anell de carn del seu prometatge.

Si una cosa tenen les parelles que duren anys, és que solen ser els principals consoladors dels fracassos de l'altre.⁷ En Tonet havia construït una barca a peces dins una habitació; quina proesa, quina proesa!

—Quan sortireu a navegar, parelleta? —va preguntar un dels convidats.

Al temps de la pregunta, el germà dels didals escurava el cap de l'última gamba. Es veu que l'exquisida matèria cerebral devia fer-li profit, perquè va articular un pensament fins aleshores insospitat:

—I ja has mirat, Tonet, si la barca passa per la porta? Seria important, que passés per la porta...

I aquesta és la història de l'oncle Tonet, que va passar a la posteritat familiar per haver construït una barca bastant extraordinària dins d'una habitació de mides força normals. La història del primer gens il·lustre gironí que va desmuntar, a cops de mall, l'impossible.

7. Quants homes i dones solitaris s'haurien esgarriat en desmuntar-se'ls els somnis i les esperances si no s'haguessin casat? L'amor d'un matrimoni mitjanament feliç ha salvat tantes vides de l'abisme del desconsol! O tot el contrari: quants homes i dones solitaris s'han salvat a ells mateixos amb aquesta pau condescendent?

LES GALTES D'UN HÀMSTER ANOMENAT CALAIX⁸

*A l'enigmista oulipista i multipista;
si fos dona, seria mariana.
El full dentat de la llengua catalana!*
(11 lletres)

I als encarregats del bestiar en temps de posthumanisme.

Jo no tinc hàmster; tinc un calaix amb les galtes rodones plenes dels papers que li endosso. I no passa res, el món no s'acaba pas perquè jo no pugui escriure... ⁹ Soc moltes més coses que un escriptor que no escriu, però que fa veure que sí.

8. A alguns escriptors els agrada dir això del calaix. De si el tenen ple o buit. S'ho inventen sempre: qui sap si és veritat que hi tenen quaranta-quatre novel·les inèdites. Qui sap si és que no hi tenen res, que sol ser el més habitual, i diuen que tenen de tot al seu hipotètic rebost ple de planes pletòriques de plenitud. Els encanta parlar d'un calaix, de la mida del calaix, del fet que tenen un calaix gros i fondo i de quin costat carreguen. El calaix de l'escriptor és un hipotètic par-dalet que despunta sota uns pantalons sempre balders.

9. El món no s'acaba pas perquè jo no pugui escriure? Això no ho saps, personatge. No sabràs mai la causa eficient de la fi del món. Potser el fet que tu no puguis escriure, sumat als milions de diminuts ensorraments personals que es donen alhora i a les males decisions polítiques a gran escala, faran que el món peti un dia. T'agradaria ser la gota que fa vessar el got? Oi que no? Doncs ja te'n cuidaràs prou, d'escriure o de fer mitja o catedrals amb escuradents. És important fer les coses que et couen a dins, les que no pots deixar de fer o sents que

Quan explico a què em dedico, no dic que també mato el porc per encàrrec¹⁰ (i que només avui ja m'han trucat per anar a ajudar les matanceres d'alguns masos d'Anglès, de la Celleria i de Bescanó; que a la gent encara li agrada fer botifarres i tota la pesca, però no es veuen amb cor de donar el cop de gràcia a l'animal, pujat amb l'amor d'avui cap a les bèsties). Em sento un assassí; si mato tan sovint, no puc ser una altra cosa, i miro als ulls del porc i li demano perdó mentre m'ajuden a penjar-lo cap per avall. Em veig a mi mateix dins les seves ninetes, dos miralls convexos que tenen a dins tota aquella genteta que se'l mira apinyada, lleugerament arquejada dins el mirall negre de l'horror. Els ulls d'un porc cap per avall. Deu veure el futur mentre els seus amos miren cap a una altra banda a l'últim instant. Veu com el matador el degollarà, el cremarà i el fregarà amb ganivets i pedres per treure-li la pell, tan poc amiga de la fina boca

petaries, perquè no se sap mai què pot desencadenar l'enèsima frustració, l'enèsima rendició al buit en aquest planeta.

10. Això és una professió heretada. I no ho explica, em penso, perquè a la majoria dels fills que hereten professions els fa mitja vergonya dir-ho. En aquest país d'envejosos, treure el mèrit als altres és l'esport nacional. I com que el seu pare ja matava el porc com un sicari, lo seu no era res que s'hagués llaurat. Al contrari que allò d'escriure. Allò d'escriure era tot seu des d'un principi. A casa d'ell no hi va haver mai cap avantpassat impressor, ni editor ni llibreter, ningú del gremi que li servís d'inspiració, ni de padrí. A casa seu no hi havia ningú que hagués manifestat la més petita filia llibresca, i l'únic llibre que hi va haver a casa per casualitat —*Los cipreses creen en Dios*— havia servit per arrencar-ne les pàgines, una a una, fins a 912 vegades, i fer-ne avions de paper que volaven i volaven i volaven, intentant sentir la rambla de balcó a balcó.

dels gormands. Veu que la mocadera recollirà la sang per a les botifarres negres. Ella que li havia donat sovint naps i pastanagues, ara li neteja els budells amb cura (esòfag, estómac, intestí prim, intestí gros, ventre i bufeta) per embotir la barreja de carns dins els mateixos intestins; els miralls convexos dels seus ulls també veuran com salen els embotits d'ell per assecar-los. Ara penja un cos; demà, fuets i llonganisses. Salaborr. Salivera. I veurà com el couen als perols (convertint-se en bulls, catalanes, bisbes, botifarres d'ou...) i que ell serà una mica en totes aquestes peces de porc de gustos tan diferents; veurà com li separen els pernills per assecar-los, com els hi desossen per incorporar-los a la barreja de carns; i veurà el futur més immediat, després del sallent de sang que li rajarà del coll, els amos menjant-se-li primer el fetge amb mantellina o magre i cansalada...¹¹

Li demano perdó amb el ganivet esmolat i penso que és el mateix porc cada vegada, perquè quan em mira i entén què passa, sento que em diu que ho veia a venir, però que què hi farem, aquest món és un trist desastre. I no s'acabarà pas perquè ell ho pugui viure. Perquè el matin així, quan no fa cap falta.

11. No ha dit que la mocadera necessita un ganivet i diferents recipients, uns plens d'aigua i altres per abocar-hi la pasta que hi ha dins dels budells. La pasta. De dins. Dels budells. Se'n fa la bonica (quin nom tan xiroi per a una cosa tan llefiscosa); els budells de l'intestí prim són per fer botifarres; els de l'intestí gros, per fer bisbes, paltrucs o bulls; el budell llis sense sacsons de l'intestí gros serveix per fer catalanes (ja sabeu d'on sortiu, noies); la bufeta sol servir per fer un bisbe (Déu meu Senyor! Un bisbe dins d'un sac de pixats!).

LLISTA DE COSES QUE LA MESTRESSA
HA DE TENIR A PUNT

ganivet per degollar
ganivet per escatar
ganiveta o peladora
ganivet per obrir
ganivet d'esmolar
ganivet per desossar
 destral
 draps
papers de diari
 cordills
 cremador
rascador amb xapes
ganxos per obrir
 pengí
 budellera
 perol
 banc de matar
totes les eines llistades, que siguin ben netes i esmolades,
 inclòs el ganivet d'esmolar¹²
quatre àpats per a tothom que vingui
més ganes de matar que la triquinosi

12. La llista és còmicament aterridora. Però un petit dubte: *el ganivet per esmolar* no existeix exactament com a eina. Potser et refereixes a l'esmola o pedra d'esmolar? O és una broma encoberta sobre la proliferació d'eines absurdes?

També us haig de dir que hi ha una altra feina que faig que compensa l'ensangonada. I aquesta sí que m'agrada explicar-la: escric enigmes per a un concurs de la ràdio. Si pogués triar, la preferiria a totes les altres i només faria això per poder continuar escrivint coses meves. Un bon mal horari (perquè no n'hi ha) i el deure enderiat de lligar lletres per enjogassar la gent. Faig d'enigmista. Un prestidigitador o un agitador a seques, què hi farem. Sigui com sigui, queda molt bé al currículum. Professió? Funambullista a la corda del llenguatge. Què més vull? No penso queixar-me. No penso queixar-me. No penso queixar-me. No penso. Queixar-me.

A banda, faig quatre duros des que he descobert que determinades filigranes tenen sortida (setanta euros la peça!). Barcos en miniatura dins d'ampolles. En diuen ampolles impossibles, perquè a dins hi ha coses que sembla ben bé que no hi han passat pel coll, com ara aquests vaixells en miniatura que jo hi col·loco. Són vaixells fets expressament per no poder-ne sortir. Per cada una que venc, tinc gairebé tres dies per escriure. Tres esmorzars, tres dinars, dos sopars. I la llum de dues nits escrivint.¹³ El temps d'escriure (encara que no escrigui res), me'l guanyo.

La idea em va venir d'una ampolla d'aquestes que vaig

13. Té sort de no haver tingut fills; si no, el sou de la filigrana se n'aniria gola avall de les seves boques obertes... Tenir fills no costa res. Ara bé, mantenir-los ja és una altra cosa, sobretot si ets dels pobres pares divorciats que has de passar pensió. Sobretot si ets dels pobres pares divorciats com ara jo. Ensenyaria els meus números al personatge. Li passarien de seguida les ganes de tenir fills. O dona. Sobretot dona.

heretar en buidar el pis dels pares.¹⁴ Hi ha gent que hereta pisos o cases empolsegades; d'altres que només n'hereten la pols, dels pares.

Després la tens dins un gerro amb tapa, damunt la llar de foc. O dins un pot de cacau en pols al rebost, dependent del tracte rebut. Què en fas, de les cendres, si no tens hort? Tot plegat, tres quilos i mig de maldecaps, aproximadament. Jo, per heretar aquesta merdeta —ells dins un pot i els trastos vells d'un pis per a la banca—, m'estimaria més no haver heretat res; però, què hi farem? Llimones i llimonada. M'han deixat la cosa mínima: els fútils d'una vida, la genètica i les gràcies. També una ampolla d'aquestes, com us dic, propietat d'un tiet de Girona. Te la mires i fa feredat, perquè el mar és ben negre i la tinta s'ha —diguem-ne— evaporat, no sé ben bé què li passa a la pintura, l'interior de l'ampolla està mig fumada. I el barco està completament trabocat. Si t'hi acostes, hi veus homes i un capità a qui li han quedat els braços aixecats. Tots roden per dins de l'ampolla. I si agafes una lupa, pots veure una petita ampolla amb un misatge a dins, prou desenrotllat per endevinar que es tracta del dibuix de la mateixa escena: un barco tort que representa enfonsar-se en un mar que és, alhora, un forat negre. Pobre vaixell, directe al precipici! Les cordes i les veles i part del fustissam se n'ha després, i el masteler gira com la broca ràpida dels rellotges. Però a mi m'agrada. Hi ha tants detalls! Tantes coses que algú va tenir la delicadesa de posar-hi! Taulons de naufrag, arrels de pi, escorça de

14. Has buidat mai el pis d'uns pares morts? Déu no vulgui que l'hagis de buidar amb presses...

palmera, vidres llimats, petxines i tota mena de cloves trencades, deixalles rodoladisses de platja, en general; restes de mar ballant dins d'una ampolla que sembla més una d'aquelles boles plenes d'aigua on cau la neu; brillantina —sembla més això últim que un vidre bufat amb barco a dins. Però a mi m'agrada, l'ampolla impossible, enrunada, desastrosa. Perquè és antiga i perquè és molt com m'imagino que devia ser el parent que la tenia. I per això me la vaig quedar. La gent sol tenir allò que se li assembla, oficis que se'ls assemblen, animals que se'ls assemblen,¹⁵ i ja no saps on comença el gos i on acaba l'amo, on la cosa i el propietari, on el taulell i on l'home que hi despatxa. Una ampolla així només podia ser d'algué com el meu oncle, famós per haver construït una barca dins una habitació i llavors no poder-la treure. I ara una ampolla així també és una mica meva. Coses de família. Tot i que les que faig jo són més convencionals: velers ben posats damunt d'un mar blau amb ones arrissades. Vull que la gent me'n compri; sovint he de recordar que treballo per fer diners i que per aquest motiu he de fabricar i cobrar coses que agradin als altres.¹⁶ Des del coll desplego

15. Això dels gossos que s'assemblen als amos és una veritat científica (Ciència! Dempeus!), segons un estudi difós a la revista *Psychological Science* de la Societat de Psicologia nord-americana. El resum? Quan les persones trien un gos en busquen un que, en algun nivell, se'ls assembla. Així que, si encara no saps com ets, mira't fixament el teu gos.

16. Estimat lector: espero que això que fabriquem per a tu t'agradi. Aquest llibre titulat *Lliçons d'abisme*, vull dir. De fet, ja l'has comprat, i és difícil que et tornin els diners per un llibre. Si és de biblioteca, encara hi perdràs menys el temps en totes dues opcions: llibre que no encaixa fa perdre el temps. Estimat lector, espero que aquest no

les veles amb unes pines llargues i queden fermes com una ala d'ocell contra el vent.¹⁷ El procés no us l'explico, no perquè sigui un secret que hagi de guardar o una pràctica gaire complicada, és que, com a bon escriptor, sé quan he de callar.¹⁸

La qüestió és que un cop acabada la filigrana, hi poso el tap per preservar-la de la pols que no para de caure. La pols i jo som els llogaters més antics de casa. De fet, quan jo hi vaig arribar, ella ja hi era cobrint-ho tot. I en això persevera, persevera com un servidor de vostès a fer-se present per sobre de totes les coses. Perquè en aquest món nostre, si no hi ets, no hi ets comptat. Has de tenir natura de pols i escampar-te tossudament quan la inèrcia general és la d'esborrar-te. I ser-hi, i ser-hi i ser-hi. Per aquest motiu la respecto i no la trec mai. Quatre dits de pols, vint dits de mi i el meu gat, en Bartomeu, que un dia va tocar el tim-

sigui el cas. No hi ha res de més valuós que el temps ni home més vil que qui el roba als altres.

17. Ui, sí. Quina imatge més bonica...

18. Tot bon escriptor sap quan ha de callar. Però jo no. Si no escric aquest peu de pàgina, rebento: la manera més senzilla de col·locar un vaixell dins d'una ampolla és manipulant-ne els pals (arbre mascle i mastelers) i elevar-los quan el tenim a dins (a-hà!). Tant el pal com les veles es construeixen de manera separada i s'uneixen posteriorment al casc del vaixell, que sí que ha de passar pel coll de l'ampolla. Es fa amb xarneres, de manera que els pals quedin recolzats sobre la coberta. Després d'això, s'introdueix el barco dins de l'ampolla i s'aixequen els pals des de fora. També es pot fer una mica de trampa, a vegades, com ara triar ampolles amb distorsions al vidre per dissimular petits detalls del vaixell, com ara les juntes per on s'han encastat les peces des de fora. I ja callo. Podria explicar-vos moltes més coses, però ja callo.

bre, vaig obrir la porta, i, des d'aquell adveniment, ha trobat el gust de convertir-se'm en cabdell damunt les cames.

Quan em pregunten a què em dedico,¹⁹ penso en els ulls del porc, en la sang del porc, en com lliguen el meu crim dins les botifarres. Penso en aquell piló de papers morts de vergonya dins un calaix. En la meva novel·la. Si la conversa flueix —i veus que t'escolten—, m'agrada dir que soc l'artesà que posa taps a l'impossible. Si, en canvi, la conversa s'encalla —i veus que els has deixat sense gaire cosa a dir—, els explico que soc el dels enigmes de la ràdio i els fa molta gràcia. Llavors és quan, per liquidar la conversa d'una manera simpàtica, deixo anar tres endevinalles. Si l'encerten se'n van contents i, amb sort, em compren un impossible amb tap, d'aquests tan macos.

L'accident geogràfic que pot ser declarat inexistent,
de 6 lletres.

Les lletres més deteriorades, de 5 lletres.

Pot ser (entre altres coses) hivernal o mort, de 5 lletres.

DESERT

RUNES

TEMPS

19. La meua veïna... T'he parlat de la meua veïna? Tot va començar amb la pregunta sobre l'estudi o la feina. Estudies o treballes? Se'n va anar, segur, trobant-me un paio molt interessant que no feia ben bé cap de les dues coses. La veïna... Ai, la veïna. Ja en parlarem en una altra nota...